

E-administracja

**Wyzwania
dla cyfrowych
usług publicznych
w Unii Europejskiej**

E-Government

**Challenges
for Digital
Public Services
in the EU**

REDAKCJA / EDITED BY

Sławomir Dudzik · Inga Kawka · Renata Śliwa

Krakow Jean Monnet Research Papers

E-administracja

E-Government

**Wyzwania
dla cyfrowych
usług publicznych
w Unii Europejskiej**

**Challenges
for Digital
Public Services
in the EU**

Krakow Jean Monnet Research Papers

3

E-administracja E-Government

Wyzwania dla cyfrowych usług publicznych w Unii Europejskiej Challenges for Digital Public Services in the EU

REDAKCJA / EDITED BY

Sławomir Dudzik • Inga Kawka • Renata Śliwa

Kraków 2024

Sławomir Dudzik
Uniwersytet Jagielloński, Kraków
✉ s.dudzik@uj.edu.pl

Inga Kawka
Uniwersytet Jagielloński, Kraków
✉ inga.kawka@uj.edu.pl

Renata Śliwa
Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej, Kraków
✉ renata.sliwa@up.krakow.pl

© Copyright by individual authors and Księgarnia Akademicka, 2024

Recenzja: dr hab. Grzegorz Krawiec, prof. UKEN

Opracowanie redakcyjne: Artur Foryt (j. francuski), Dorota Ilnicka (j. polski), Christopher Thornton (j. angielski)

Projekt okładki: Marta Jaszczyk

ISBN 978-83-8368-025-5
<https://doi.org/10.12797/9788383680255>

Publikacja dofinansowana przez Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

With the support of Jean Monnet Activities within ERASMUS+ Programme of the European Union

Wsparcie Komisji Europejskiej dla produkcji tej publikacji nie stanowi poparcia dla treści, które odzwierciedlają jedynie poglądy autorów, a Komisja nie może zostać pociągnięta do odpowiedzialności za jakiegokolwiek wykorzystanie informacji w niej zawartych.

WYDAWNICTWO KSIĘGARNIA AKADEMICKA
ul. św. Anny 6, 31-008 Kraków
tel.: 12 421-13-87; 12 431-27-43
e-mail: publishing@akademicka.pl

Księgarnia internetowa: akademicka.pl

SPIS TREŚCI | TABLE OF CONTENTS

Słowo wstępne.....	7
--------------------	---

CZĘŚĆ I

OCHRONA UNIJNYCH WARTOŚCI I PRAW PODSTAWNYCH JAKO ODPOWIEDŹ NA RYZYKO ZWIĄZANE Z CYFRYZACJĄ USŁUG PUBLICZNYCH

CHRISTINE MENGÈS-LE PAPE

Immigration en France : garanties et risques des procédures administratives et judiciaires dématérialisées. Migration et e-administration en France.....	13
---	----

MARTA GRABOWSKA

Cyfryzacja administracji publicznej w Unii Europejskiej w świetle <i>Berlin Declaration on Digital Society and Value-Based Digital Government, 2020</i>	29
---	----

KINGA SABINA ZIELIŃSKA

E-administracja działająca w granicach prawa i godna zaufania. Prawo do prywatności i ochrona danych osobowych jako wyzwanie dla rozwoju e-administracji	45
---	----

CZĘŚĆ II

INKLUZYWNE CYFROWE USŁUGI PUBLICZNE

PART I

PROTECTING EU VALUES AND FUNDAMENTAL RIGHTS IN RESPONSE TO RISKS ASSOCIATED WITH THE DIGITIZATION OF PUBLIC SERVICES

PART II

INCLUSIVE DIGITAL PUBLIC SERVICES

INGA KAWKA

Włączenie cyfrowe w prawie Unii Europejskiej	67
--	----

AGATA CEBERA

Wykluczenie cyfrowe osób starszych a rozwój e-usług w administracji w Polsce	87
--	----

JAKUB GRZEGORZ FIRLUS

Dostępność cyfrowa jako standard e-usług polskiej administracji publicznej – zarys problemu.....	107
---	-----

TOMASZ KOSICKI

Publiczna usługa hybrydowa jako instrument przeciwdziałania wykluczeniu cyfrowemu i usprawniania ogólnego postępowania administracyjnego – wybrane zagadnienia	131
--	-----

CZĘŚĆ III

PERSPEKTYWY ROZWOJU CYFROWYCH USŁUG PUBLICZNYCH W EUROPIE

MIOMIRA P. KOSTIĆ

Development of Smart Cities and On-line Public Services Due to Quality
of the Citizens' Criminal Policy Protection..... 153

IRYNA FYSHCHUK

Strengthening Municipalities' Resilience against Cyber Attacks in Ukraine..... 171

AGNIESZKA KASTELIK-SMAZA

Sztuczna inteligencja w edukacji – szanse, zagrożenia, ramy prawne..... 189

RENATA ŚLIWA

Infrastructure-driven Approach to Digital Transition..... 215

YULIIA VOLKOVA, YULIIA LEHEZA

Digitalization of the Environmental Protection..... 229

PART III

PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF DIGITAL PUBLIC SERVICES IN EUROPE

CZĘŚĆ IV

WYZWANIA DLA ROZWOJU E-USŁUG PUBLICZNYCH W POLSCE

PIOTR RUCZKOWSKI

Cyfryzacja administracji na przykładzie projektowanych zmian w przepisach
o cmentarzach i chowaniu zmarłych..... 253

TOMASZ GRZYBOWSKI, JACEK JAŚKIEWICZ

E-formalizm procedur jurysdykcyjnych w perspektywie zasady zaufania do władzy
publicznej..... 263

MONIKA KAWCZYŃSKA

The Access to Open Data and Re-use of Public Sector Information:
The Polish Perspective..... 281

AGATA NODŹAK

Informatyzacja administracyjnego postępowania egzekucyjnego i jej wpływ
na skuteczność egzekucji administracyjnej..... 301

ALEKSANDRA SOŁTYSIŃSKA

Digitalization of Appeal Proceedings in Public Procurement in Poland..... 325

ALAN BEROUD

E-działania w obszarze wsparcia przewozu pasażerskiego na przykładzie
Szybkiej Kolei Miejskiej w Warszawie..... 345

PART IV

CHALLENGES IN THE DEVELOPMENT OF PUBLIC E-SERVICES IN POLAND

Indeks osób..... 359

AGATA NODŹAK¹

INFORMATYZACJA ADMINISTRACYJNEGO POSTĘPOWANIA EGZEKUCYJNEGO I JEJ WPŁYW NA SKUTECZNOŚĆ EGZEKUCJI ADMINISTRACYJNEJ

ABSTRAKT: Rozwiązania dotyczące informatyzacji administracyjnego postępowania egzekucyjnego i egzekucji administracyjnej zostały przez polskiego prawodawcę rozłożone w czasie i dotyczą poszczególnych aspektów tej procedury. Charakteryzując zakres informatyzacji administracyjnego postępowania egzekucyjnego, należy wskazać przede wszystkim takie zagadnienia, jak: przekazywanie przez wierzyciela organowi egzekucyjnemu wniosków o wszczęcie egzekucji administracyjnej, tytułów wykonawczych i informacji, o których mowa w art. 26 § 1e ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, zbieg egzekucji, dokonywanie czynności zajęcia, prowadzenie licytacji publicznej w formie elektronicznej czy stosowanie niektórych środków egzekucyjnych. Są to te obszary związane z prowadzeniem administracyjnego postępowania egzekucyjnego, w których zastosowane rozwiązania technologii teleinformatycznych bezsprzecznie zapobiegają przewlekłości postępowania, przyspieszają jego przebieg bądź eliminują inne dotychczas występujące problemy związane z jego prowadzeniem, w rezultacie przyczyniając się do skuteczności tego postępowania. Rozwiązania teleinformatyczne jednak same w sobie okazałyby się niewystarczające bez równoczesnego przeprowadzenia zmian merytorycznych i proceduralnych, polegających na nowym ukształtowaniu stosunków procesowych między organem prowadzącym postępowanie a jego uczestnikami.

¹ Dr Agata Nodźak, Katedra Logistyki i Zarządzania Publicznego, Instytut Prawa, Ekonomii i Administracji, Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, <https://orcid.org/0000-0003-4779-0030>.

SŁOWA KLUCZOWE: administracyjne postępowanie egzekucyjne, egzekucja administracyjna, system teleinformatyczny, modernizacja

INFORMATISATION OF ADMINISTRATIVE ENFORCEMENT PROCEEDINGS AND ITS IMPACT ON THE EFFECTIVENESS OF ADMINISTRATIVE ENFORCEMENT

ABSTRACT: The solutions concerning the computerisation of administrative enforcement proceedings and administrative enforcement have been staggered by the Polish legislator and concern individual aspects of this procedure. When characterising the scope of computerisation of administrative enforcement proceedings, it is necessary to point out, first of all, such issues as: the transfer by the creditor to the enforcement authority of motions for the initiation of administrative enforcement, enforcement titles and information referred to in Article 26 § 1e of the Administrative Enforcement Proceedings Act, the concurrence of enforcement, the performance of seizure actions, the conduct of public auctions in electronic form or the application of certain enforcement measures. These are the areas related to the conduct of administrative enforcement proceedings in which ICT solutions unquestionably prevent the lengthiness of proceedings, accelerate their course or eliminate other hitherto existing problems related to their conduct, as a result contributing to the effectiveness of these proceedings. However, ICT solutions in themselves would prove insufficient without simultaneous substantive and procedural changes, consisting in a new shape of procedural relations between the body conducting the proceedings and its participants.

KEYWORDS: administrative enforcement proceedings, administrative enforcement, ICT system, modernisation

1. Wprowadzenie

Administracyjne postępowanie egzekucyjne jest rodzajem procedury administracyjnej o charakterze wykonawczym, nastawionym na doprowadzenie do realizacji obowiązku publicznoprawnego. Podejmowane w jego ramach czynności, w szczególności przez organ egzekucyjny oraz wierzyciela, powinny być bezpośrednio ukierunkowane na osiągnięcie celu, którym jest wykonanie obowiązku ciążącego na zobowiązanym. Tak rozumiany charakter postępowania egzekucyjnego w administracji znajduje swoje

odzwierciedlenie w treści jednej z fundamentalnych zasad ogólnych rządzącym tą procedurą, a mianowicie zasady celowości².

Główną regulacją prawną w polskim porządku prawnym normującą czynności podejmowane w administracyjnym postępowaniu egzekucyjnym przez organ egzekucyjny i wierzyciela jest Ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji³. Jest to *lex generalis*, która od momentu wejścia w życie była wielokrotnie nowelizowana, adekwatnie do zachodzących w Polsce zmian ustrojowych, gospodarczych, społecznych czy prawnych. Zmiany do tej regulacji prawnej zostały wprowadzone w szczególności w drodze ustawy z dnia 6 września 2001 r., zmieniającej brzmienie prawie 250 artykułów⁴, przekształcającej tryb prowadzenia egzekucji administracyjnej oraz wprowadzającej do tej procedury nowe rozwiązania i instytucje. Kolejne istotne zmiany ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, polegające na ukształtowaniu na nowo stosunków procesowych w ramach administracyjnego postępowania egzekucyjnego⁵, nastąpiły m.in. w związku z wejściem w życie Ustawy z dnia 11 października 2013 r. o wzajemnej pomocy przy dochodzeniu podatków, należności celnych i innych należności pieniężnych⁶ czy Ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o administracji podatkowej⁷.

W kontekście informatyzacji administracyjnego postępowania egzekucyjnego ważne zmiany nastąpiły przede wszystkim w związku z uchwaleniem trzech regulacji ustawowych. Taką regulacją była Ustawa z 10 lipca 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw⁸, która do ustawy o postępowaniu egzekucyjnym wprowadziła rozwiązanie polegające na dokonywaniu doręczeń pomiędzy organami egzekucyjnymi prowadzącymi zarówno egzekucję administracyjną, jak i egzekucję sądową, czyli komornikami sądowymi, wyłącznie w formie elektronicznej. Fundamentalne zmiany, którym została poddana ustawa o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, a których wynikiem

² J. Dembczyńska et al., *Praktyka administracyjnego postępowania egzekucyjnego*, Wrocław 2009, s. 39, *Administracja Publiczna. Biblioteka*.

³ Ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, t.j. Dz.U. 2022, poz. 479 z późn. zm.

⁴ Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o zmianie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji oraz niektórych innych ustaw, Dz.U. 2001, nr 125, poz. 1368.

⁵ P. Kożuch, *Najnowsze zmiany ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji*, „Studia Prawa Publicznego” 2018, nr 2(14), s. 122.

⁶ Ustawa z dnia 11 października 2013 r. o wzajemnej pomocy przy dochodzeniu podatków, należności celnych i innych należności pieniężnych, Dz.U. 2013, poz. 1289 z późn. zm.

⁷ Ustawa z dnia 10 lipca 2015 r. o administracji podatkowej, Dz.U. 2015, poz. 1269 z późn. zm.

⁸ Ustawa z dnia 10 lipca 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, Dz.U. 2015, poz. 1311 z późn. zm.

jest modernizacja tej procedury administracyjnej⁹, nastąpiły na skutek uchwalenia kolejnej regulacji, a mianowicie Ustawy z dnia 11 września 2019 r. o zmianie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji oraz niektórych innych ustaw¹⁰ (dalej: nowelizacja z 2019 r.), oraz uchwalenia Ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych¹¹. Zmiany wynikające z wymienionych regulacji prawnych miały w odniesieniu do administracyjnego postępowania egzekucyjnego nie tylko charakter porządkujący, ale również merytoryczny¹². W założeniach polskiego ustawodawcy nowelizacja z 2019 r.¹³ miała radykalnie zmodernizować przebieg administracyjnego postępowania egzekucyjnego i egzekucji administracyjnej, w szczególności uprościć go i usprawnić, dookreślić relacje między organem egzekucyjnym a wierzycielem, przebudować system środków ochrony prawnej przysługujących uczestnikom postępowania¹⁴ czy wprowadzić nowe środki ochrony prawnej¹⁵. Ponadto, mając na uwadze postępujący od dawna proces informatyzacji podmiotów publicznych oraz znaczący rozwój e-usług zarówno wewnątrz samej administracji, jak i w jej relacjach z obywatelami czy przedsiębiorcami, konieczne okazało się wzbogacenie administracyjnego postępowania egzekucyjnego o kolejne rozwiązania oparte na technologiach informatycznych i telematycznych¹⁶. Z kolei ustawa o doręczeniach elektronicznych wprowadziła rozwiązania dotyczące doręczania tytułów wykonawczych i innych dokumentów sporządzanych w postępowaniu egzekucyjnym w formie elektronicznej.

Rozwiązania wynikające z tych ustaw, dotyczące informatyzacji administracyjnego postępowania egzekucyjnego, zostały przez polskiego prawodawcę rozłożone w czasie i dotyczyły poszczególnych aspektów tej procedury. Ustalając zakres informatyzacji administracyjnego postępowania egzekucyjnego, będący następstwem prac legislacyjnych, należy wskazać przede wszystkim takie obszary, jak: przekazywanie przez wierzyciela organowi egzekucyjnemu wniosków o wszczęcie egzekucji administracyjnej, tytułów

⁹ A. Nodźak, *Obowiązek prowadzenia egzekucji administracyjnej po nowelizacji z 2019 r.*, „Studia Prawnicze KUL” 2022, nr 2(90), s. 57.

¹⁰ Ustawa z dnia 11 września 2019 r. o zmianie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji oraz niektórych innych ustaw, Dz.U. 2019, poz. 2070 z późn. zm.

¹¹ Ustawa z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, t.j. Dz.U. 2023, poz. 285.

¹² M. Czartoryska, *E-TW i dedykowany system teleinformatyczny*, <https://govakademia.pl/e-tw-i-dedykowany-system-teleinformatyczny/> (20.05.2023).

¹³ Pierwsze regulacje prawne dotyczące informatyzacji administracyjnego postępowania egzekucyjnego, wynikające z nowelizacji z 2019 r., zasadniczo weszły w życie z dniem 30 lipca 2020 r.

¹⁴ Zob. tak w przypadku zarzutu, skargi na czynności egzekucyjne.

¹⁵ Na przykład sprzeciw dla małżonka zobowiązanego.

¹⁶ Uzasadnienie projektu ustawy o zmianie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji oraz niektórych innych ustaw opublikowane na stronie internetowej Senatu RP, druk nr 3050, <https://www.sejm.gov.pl/sejm8.nsf/druk.xsp?nr=3050> (22.05.2023).

wykonawczych i informacji, o których mowa w art. 26 § 1e ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, zbieg egzekucji, dokonywanie czynności zajęcia, prowadzenie licytacji publicznej w formie elektronicznej czy stosowanie niektórych środków egzekucyjnych, np. egzekucji z pieniędzy (gotówki). Są to te obszary związane z prowadzeniem administracyjnego postępowania egzekucyjnego, w których zastosowanie rozwiązania technologii teleinformatycznych bezsprzecznie zapobiegają przewlekłości postępowania, przyspieszają jego przebieg bądź eliminują inne dotychczas występujące problemy związane z jego prowadzeniem. Rozwiązania dotyczące informatyzacji administracyjnego postępowania egzekucyjnego są skierowane przede wszystkim do organów i instytucji administracji publicznej występujących w roli organów egzekucyjnych lub wierzycieli. W jaki sposób wpłynęły one na przebieg administracyjnego postępowania egzekucyjnego i prowadzonej w jego ramach egzekucji administracyjnej oraz jaki mają wpływ na czynności podejmowane w postępowaniu przez organ egzekucyjny i wierzyciela? Czy zastosowanie rozwiązań opartych na technologii teleinformatycznej sprzyja skuteczności tego postępowania, czyli osiągnięciu celu, dla którego zostaje ono zainicjowane i jest później prowadzone, a którym jest doprowadzenie do realizacji obowiązku publicznoprawnego? W poszukiwaniu odpowiedzi na wymienione pytania przeprowadzona zostanie analiza najistotniejszych regulacji prawnych dotyczących stosowania rozwiązań teleinformatycznych w administracyjnym postępowaniu egzekucyjnym.

2. Elektroniczna czynności wszczęcia postępowania egzekucyjnego

Jednym z zasadniczych efektów nowelizacji stały się działania nakierowane na opracowanie i wdrożenie rozwiązań w kierunku elektronicznego, szybkiego generowania i przesyłania przez wierzyciela organowi egzekucyjnemu wniosków o wszczęcie egzekucji administracyjnej, tytułów wykonawczych i informacji, o których mowa w art. 26 § 1e ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Zgodnie z art. 26 § 1c ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji wnioski egzekucyjne i tytuły wykonawcze przekazuje się do organu egzekucyjnego przede wszystkim drogą elektroniczną – przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego albo z użyciem środków komunikacji elektronicznej. Jest to podstawowy sposób podejmowania przez wierzyciela czynności zmierzających do wszczęcia administracyjnego postępowania egzekucyjnego. Literalne brzmienie tego przepisu wskazuje na to, że przesłanie wspomnianych dokumentów w formie papierowej przez operatora pocztowego w rozumieniu Ustawy z dnia 23 listo-

pada 2012 r. – Prawo pocztowe¹⁷, przez swoich pracowników oraz inne upoważnione osoby lub organy, jest dopuszczalne tylko wtedy, jeżeli z przyczyn technicznych nie jest możliwe zachowanie drogi elektronicznej. Dla prezentowanego zagadnienia istotne znaczenie ma również art. 26e ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, określający sposoby uwierzytelniania pism sporządzonych przez wierzyciela lub organ egzekucyjny w postaci elektronicznej, w tym m.in. tytułów wykonawczych. Jak zauważa się w orzecznictwie polskich sądów administracyjnych, przepis ten nie określa warunków dopuszczalności sporządzania pism w postaci elektronicznej. Według art. 26e § 2 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji w przypadku sporządzenia dokumentu w formie dokumentu elektronicznego, np. tytułu wykonawczego, który ma być doręczony stronie w postaci tradycyjnej (papierowej), dokonuje się jego wydruku, który winien odzwierciedlać jego treść oraz zawierać informację o sporządzeniu pisma w postaci elektronicznej, opatrzeniu pisma podpisem albo pieczęcią, o których mowa w art. 26e § 1 ustawy¹⁸. Wydruk tytułu z systemu teleinformatycznego stanowi dowód tego, co zostało w piśmie tym stwierdzone¹⁹, natomiast doręczenie wydruku pisma uznaje się za doręczenie tego pisma lub jego odpisu²⁰.

Oprócz tytułu wykonawczego wierzyciel ma obowiązek przekazać organowi egzekucyjnego w formie elektronicznej również informacje, o których mowa w art. 26 § 1e ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji²¹, a o których wiedza po stronie organu egzekucyjnego może przesądzić m.in. o tym, wobec jakiego podmiotu mogą zostać zastosowane środki egzekucyjne, jaki organ administracji publicznej będzie występował w roli organu egzekucyjnego, o dopuszczalności prowadzenia egzekucji należności pieniężnych ze względów ekonomiki procesowej czy o możliwości prowadzenia postępowania po jego uprzednim umorzeniu. Są to informacje dotyczące: posiadanego przez zobowiązanego składnika majątkowego lub źródła jego dochodu – w przypadku gdy są znane wierzycielowi; majątku zobowiązanego lub większej jego części znajdującego się na terenie działania organu egzekucyjnego – w przypadku ustalenia właściwości miejscowej organu egzekucyjnego na podstawie kryterium miejsca położenia majątku²²; siedziby lub miejsca zamieszkania dłużnika zobowiązanego, który jest obciążony prawem majątkowym względem zobowiązanego – w przypadku ustalenia właściwości miejscowej organu egzekucyjnego na podstawie art. 22 § 3a

¹⁷ Ustawa z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1640.

¹⁸ Wyrok WSA w Gliwicach z 6.05.2021 r., I SA/GI 79/21, Legalis.

¹⁹ Ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym..., art. 26e § 3.

²⁰ *Ibidem*, art. 26e § 4.

²¹ *Ibidem*, art. 26 § 1f.

²² *Ibidem*, art. 22 § 3.

ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji; daty wysłania przez centralne biuro łącznikowe wniosku o udzielenie informacji lub powiadomienie do państwa członkowskiego lub państwa trzeciego oraz numeru referencyjnego tego wniosku – w przypadku wystąpienia o udzielenie pomocy, o której mowa w ustawie o wzajemnej pomocy; ujawnionego po umorzeniu postępowania egzekucyjnego na podstawie art. 59 § 2 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji składnika majątkowego lub źródła dochodu zobowiązanego oraz numeru i daty wydania postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego – w przypadku wystąpienia z wnioskiem o ponowne wszczęcie egzekucji administracyjnej; imienia i nazwiska oraz adresu do korespondencji przedstawiciela ustawowego zobowiązanego; imienia i nazwiska oraz adresu do korespondencji opiekuna albo kuratora zobowiązanego – w przypadku ustanowienia opieki albo kurateli dla zobowiązanego; imienia i nazwiska oraz adresu do korespondencji zarządcy przedsiębiorstwa w spadku – w przypadku działania zarządcy przedsiębiorstwa w spadku²³.

System teleinformatyczny, przy wykorzystaniu którego są przekazywane do organu egzekucyjnego będącego naczelnikiem urzędu skarbowego wnioski egzekucyjne, tytuły wykonawcze oraz informacje, o których mowa w art. 26 § 1e ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, jest prowadzony przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, przy czym minister właściwy do spraw finansów publicznych może wyznaczyć, w drodze rozporządzenia, inny organ Krajowej Administracji Skarbowej do

²³ W tym miejscu należy nadmienić, że ostatnia nowelizacja ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, która wejdzie w życie 25 marca 2024 r. (Dz.U. 2023, poz. 556), zwiększa zakres informacji przekazywanych przez wierzyciela organowi egzekucyjnemu wraz z wnioskiem o wszczęcie egzekucji i tytułem wykonawczym, o następujące dane: imię i nazwisko małżonka zobowiązanego oraz adres jego miejsca zamieszkania, a także numer PESEL lub NIP, jeżeli małżonek zobowiązanego taki numer posiada, albo inny numer identyfikacyjny ze wskazaniem jego rodzaju, o ile jest znany wierzycielowi – w przypadku gdy odpowiedzialność zobowiązanego za należność pieniężną i odsetki z tytułu niezapłacenia jej w terminie obejmuje majątek osobisty zobowiązanego i majątek wspólny zobowiązanego i jego małżonka; imię i nazwisko lub nazwa podmiotu niebędącego zobowiązanym, na który zostało przeniesione prawo własności rzeczy lub inne prawo majątkowe obciążone zastawem skarbowym lub hipoteką przymusową zabezpieczającymi należność pieniężną i odsetki z tytułu niezapłacenia jej w terminie, oraz adres jego miejsca zamieszkania lub siedziby, a także numer PESEL, NIP, numer REGON lub numer w Krajowym Rejestrze Sądowym, jeżeli podmiot ten taki numer posiada, albo inny numer identyfikacyjny ze wskazaniem jego rodzaju, o ile jest znany wierzycielowi; imię i nazwisko lub nazwa podmiotu niebędącego zobowiązanym, który uzyskał korzyść majątkową wskutek czynności prawnej dokonanej z pokrzywdzeniem wierzyciela, jeżeli zgodnie z odrębnymi przepisami czynność ta została uznana za bezskuteczną wobec tego wierzyciela, oraz adres jego miejsca zamieszkania lub siedziby, a także numer PESEL, NIP, numer REGON lub numer w Krajowym Rejestrze Sądowym, jeżeli podmiot ten taki numer posiada, albo inny numer identyfikacyjny ze wskazaniem jego rodzaju, o ile jest znany wierzycielowi, oraz składnik majątkowy tego podmiotu, do którego może być skierowana egzekucja.

prowadzenia systemu teleinformatycznego, mając na względzie konieczność sprawnego funkcjonowania tego systemu, w tym w zakresie przekazywania naczelnikowi urzędu skarbowego będącemu organem egzekucyjnym wymienionych dokumentów związanych z wszczęciem postępowania. Korzystając ze swojego uprawnienia, Minister Finansów Publicznych wyznaczył w rzeczywistości inny organ Krajowej Administracji Skarbowej do prowadzenia systemu teleinformatycznego, tj. Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Szczecinie²⁴. Wierzyciel na podstawie złożonego wniosku otrzymuje dostęp do tego systemu w zakresie niezbędnym do wszczęcia lub prowadzenia postępowania egzekucyjnego; takiego dostępu udziela mu organ prowadzący system teleinformatyczny²⁵ po uwierzytelnieniu w systemie, co wymaga użycia środka identyfikacji elektronicznej wydanego w systemie identyfikacji elektronicznej przyłączonym do węzła krajowego identyfikacji elektronicznej, o którym mowa w art. 21a ust. 1 pkt 2 lit. a Ustawy z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej²⁶. Jak przyjął prawodawca, wymóg złożenia przez wierzyciela wniosku ma przede wszystkim na celu zapewnienie autoryzacji i uwierzytelnienia wierzyciela oraz zapobieżenie sytuacji, w której podmiot nieuprawniony mógłby wnieść do organu egzekucyjnego tytuł wykonawczy²⁷.

Szczegółowe kwestie związane ze stosowaniem rozwiązań teleinformatycznych przy podejmowaniu czynności zmierzających do wszczęcia postępowania egzekucyjnego reguluje Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 24 lipca 2020 r. w sprawie przekazywania tytułu wykonawczego i innych dokumentów do organu egzekucyjnego²⁸. Zgodnie z jego postanowieniami wniosek egzekucyjny, tytuł wykonawczy oraz informacje do nich dołączane są sporządzane w formacie XML, w postaci elektronicznej odpowiadającej strukturze logicznej udostępnionej w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej ministra właściwego do spraw finansów publicznych²⁹.

²⁴ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 10 czerwca 2020 r. w sprawie wyznaczenia organu do prowadzenia systemu teleinformatycznego przeznaczonego do przekazywania naczelnikowi urzędu skarbowego wniosków egzekucyjnych i tytułów wykonawczych lub wymaganych informacji, Dz.U. 2020, poz. 1072. Zob. również: *Informacje w sprawie Systemu Elektronicznych Tytułów Wykonawczych*, www.is-szczecin.pl/egzadm/inf_stronyinstrukcji/system_eTW.php (20.05.2023).

²⁵ Ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym..., art. 26aa.

²⁶ Ustawa z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej, t.j. Dz.U. 2020, poz. 1173 z późn. zm.

²⁷ Zob. Rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji oraz niektórych innych ustaw, druk sejmowy VIII kadencji nr 3753, <https://www.sejm.gov.pl/Sejm8.nsf/druk.xsp?nr=3753> (30.05.2023).

²⁸ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 24 lipca 2020 r. w sprawie przekazywania tytułu wykonawczego i innych dokumentów do organu egzekucyjnego, Dz.U. 2020, poz. 1310 z późn. zm.

²⁹ Zob. *ibidem*, § 3.

W tym miejscu należy nadmienić, że do chwili wejścia w życie nowelizacji z 2019 r. wierzyciele stosowali rozwiązania elektroniczne przy przekazywaniu tytułów wykonawczych do organów egzekucyjnych, np. poprzez portal ePUAP. Jak pokazała praktyka, wykorzystanie tego rozwiązania bardzo obciążało tę platformę i prowadziło do problemów natury technicznej w związku z koniecznością przesyłania dużej liczby dokumentów. Jednak pomimo niedoskonałości tego rozwiązania było ono często stosowane przez wierzycieli, choćby ze względów ekonomicznych, związanych z brakiem ponoszenia kosztów wysyłki dokumentów³⁰. Od 1 lipca 2021 r.³¹ wniosek egzekucyjny, tytuł wykonawczy oraz informacja sporządzone w postaci elektronicznej są przekazywane do organu egzekucyjnego:

- 1) niebędącego naczelnikiem urzędu skarbowego – na elektroniczną skrzynkę podawczą tego organu;
- 2) będącego naczelnikiem urzędu skarbowego – za pośrednictwem systemu e-TW lub na elektroniczną skrzynkę podawczą organu egzekucyjnego, jeżeli z przyczyn technicznych nie jest możliwe przekazanie tych dokumentów z wykorzystaniem systemu³².

W formie elektronicznej następuje również nadanie tytułowi wykonawczemu klauzuli o skierowaniu go do etapu egzekucji administracyjnej. Zgodnie z § 6 rozporządzenia Ministra Finansów w przypadku tytułu wykonawczego wystawionego w postaci elektronicznej ta klauzula jest nadawana przez opatrzenie tytułu wykonawczego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym, podpisem osobistym, zaawansowaną pieczęcią elektroniczną weryfikowaną za pomocą kwalifikowanego certyfikatu albo kwalifikowaną pieczęcią elektroniczną. Podpis własnoręczny jest składany w ramach podpisania tytułu wykonawczego, jak również jego odpisu, przez osobę upoważnioną do działania w imieniu organu egzekucyjnego wraz z podaniem jej imienia, nazwiska i stanowiska służbowego – w przypadku tytułu wykonawczego wystawionego w postaci papierowej lub w przypadku tytułu wykonawczego wystawionego w postaci elektronicznej, jeżeli z przyczyn technicznych nie jest możliwe nadanie tej klauzuli w formie elektronicznej. Przekazywanie tytułów wykonawczych drogą elektroniczną, jak również potraktowanie formy elektronicznej nadawania

³⁰ *E-TW – elektroniczna droga tytułu wykonawczego*, <https://egzekutywni.pl/etw---elektroniczna-droga-tytułu-wykonawczego> (20.05.2023).

³¹ Obwieszczenie Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 27 kwietnia 2021 r. zmieniające obwieszczenie w sprawie terminu uruchomienia systemu teleinformatycznego przeznaczanego do przekazywania tytułów wykonawczych do naczelnika urzędu skarbowego (Dz. Urz. Min. Fin., Fun. i Pol. Reg. 2021, poz. 63).

³² Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 24 lipca 2020 r. w sprawie przekazywania tytułu..., § 4.

klauzuli jako podstawowej niesie ze sobą szereg korzyści natury ekonomicznej, m.in. poprzez zastąpienie czynności ręcznego stemplowania i podpisywania tytułów, jak i praktycznej, ponieważ ta forma może pozwolić na zapobieżenie zaginięciu tytułu, a z całą pewnością – na szybsze przekazywanie tytułu przez wierzyciela organowi egzekucyjnemu. Niezależnie od tego, czy klauzula jest nadawana tytułowi wykonawczemu sporządzonemu w formie elektronicznej, czy papierowej, stanowi ona jedynie czynność materialno-techniczną³³, która potwierdza, że tytuł wykonawczy został prawidłowo wystawiony i nadaje się do wykonania³⁴.

Zaletą korzystania z systemu teleinformatycznego jest również możliwość automatycznej weryfikacji danych zawartych w tytule wykonawczym przekazywanym organowi egzekucyjnemu drogą elektroniczną. Jak wynika z art. 26 § 1g ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, weryfikacja polega na porównaniu danych umieszczonych w tytule wykonawczym z danymi zawartymi w Powszechnym Elektronicznym Systemie Ewidencji Ludności (PESEL) oraz w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) i obejmuje dane zobowiązanego, wierzyciela oraz podstawę prawną obowiązku. Zgodnie z § 5 Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 24 lipca 2020 r. w sprawie przekazywania tytułu wykonawczego i innych dokumentów do organu egzekucyjnego danymi zobowiązanego weryfikowanymi z danymi zawartymi w rejestrze PESEL są: jego imię i nazwisko oraz numer PESEL, natomiast weryfikacja z danymi zawartymi w CEIDG obejmuje: imię i nazwisko lub nazwę zobowiązanego, numer identyfikacji podatkowej (NIP) oraz numer identyfikacji w Krajowym Rejestrze Urzędowym Podmiotów Gospodarki Narodowej (REGON). W przypadku danych wierzyciela oraz podstawy prawnej wskazanych należności pieniężnych podlegają one automatycznej weryfikacji ze słownikami referencyjnymi, zamieszczonymi na stronie podmiotowej ministra właściwego do spraw finansów publicznych. Jeżeli dane określone przez wierzyciela w tytule wykonawczym okażą się niezgodne ze wskazanymi wyżej rejestrami albo słownikami lub tytuł wykonawczy nie zawiera danych innych niż podlegające wskazanej wyżej weryfikacji, wymaganych przepisami art. 27 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, wówczas system teleinformatyczny automatycznie odrzuca tytuł wykonawczy. Natomiast do wierzyciela zostaje przesłane za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 26aa § 1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, zawiadomienie o nieprzyjęciu tytułu wykonawczego wraz z podaniem przyczyny jego nieprzyjęcia. Otrzymanie takiego zawiadomienia powoduje odrzucenie tytułu wykonawczego przez

³³ Wyrok NSA z 30.06.2000 r., III SA 2165/99, Legalis.

³⁴ Wyrok NSA z 17.12.1997 r., III SA 984/96, Legalis.

system teleinformatyczny w wyniku negatywnej weryfikacji zawartych w nim danych, a to sprawia, że tytuł wraz z wnioskiem o wszczęcie egzekucji nie zostanie przekazany organowi egzekucyjnemu i nie dochodzi do wszczęcia postępowania egzekucyjnego. Rozwiązanie to z całą pewnością służy usprawnieniu i przyspieszeniu czynności zmierzających do wszczęcia administracyjnego postępowania egzekucyjnego. Jednak czy nie odbywa się to kosztem ochrony praw przysługujących wierzycielowi w ramach tego postępowania? Jak zauważa Marian Masternak, odrzucenie tytułu wykonawczego przez system teleinformatyczny następuje

[...] w sposób mechaniczny, bez aktu woli organu egzekucyjnego i bez możliwości zaskarżenia tej czynności przez wierzyciela. Skutki działania systemu teleinformatycznego można co najwyżej przypisać organowi prowadzącemu ten system, którym obecnie jest Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Szczecinie. Nie działa on jednak w charakterze organu egzekucyjnego, czego konsekwencją jest m.in. brak możliwości potraktowania wspomnianego zawiadomienia jako postanowienia o nieprzystąpieniu do egzekucji, o którym mowa w art. 29. To powoduje, że wierzyciel jest pozbawiony jakiejkolwiek możliwości skierowania ewentualnego sporu dotyczącego poprawności automatycznej weryfikacji tytułu wykonawczego na drogę prawną³⁵.

We wspomnianym wcześniej art. 26 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji określone zostały dwa ważne z perspektywy przebiegu procedury oraz ochrony praw jej uczestników momenty – wszczęcia postępowania egzekucyjnego i wszczęcia egzekucji. Wszczęcie postępowania egzekucyjnego następuje z chwilą:

- 1) doręczenia wniosku o wszczęcie egzekucji administracyjnej i tytułu wykonawczego organowi egzekucyjnemu, jeżeli wierzyciel nie jest jednocześnie organem egzekucyjnym;
- 2) nadania tytułowi wykonawczemu klauzuli o skierowaniu tego tytułu do egzekucji administracyjnej, jeżeli wierzyciel jest jednocześnie organem egzekucyjnym;
- 3) wystawienia tytułu wykonawczego w przypadku przekształcenia zajęcia zabezpieczającego w zajęcie egzekucyjne³⁶.

Z kolei wszczęcie egzekucji administracyjnej następuje z chwilą:

- 1) doręczenia zobowiązanemu odpisu tytułu wykonawczego;
- 2) doręczenia dłużnikowi zajętej wierzytelności zawiadomienia o zajęciu wierzytelności lub innego prawa majątkowego, jeżeli to doręczenie nastąpiło przed doręczeniem zobowiązanemu odpisu tytułu wykonawczego;

³⁵ M. Masternak, *Komentarz do art. 26a*, [w:] *Postępowanie egzekucyjne w administracji. Komentarz*, R. Hauser, M. Wierzbowski (red.), wyd. 10, Warszawa 2021, *Duże Komentarze Becka*.

³⁶ Ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym..., art. 26 §.

- 3) podpisania protokołu zajęcia ruchomości przez pracownika obsługującego organ egzekucyjny, jeżeli to podpisanie nastąpiło przed doręczeniem zobowiązanemu odpisu tytułu wykonawczego;
- 4) wpisu w księdze wieczystej o wszczęciu egzekucji z nieruchomości lub złożenia wniosku o wpis o wszczęciu egzekucji z nieruchomości do zbioru dokumentów, jeżeli ten wpis lub to złożenie nastąpiło przed doręczeniem zobowiązanemu odpisu tytułu wykonawczego³⁷.

W kontekście informatyzacji administracyjnego postępowania egzekucyjnego, momentu wszczęcia tego postępowania oraz jego stadium, jakim jest stadium egzekucji administracyjnej³⁸, niezwykle istotne znaczenie miało uchwalenie ustawy o doręczeniach elektronicznych, która do art. 26 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym dodała § 5c i § 5d, odnoszące się do kwestii wymiany korespondencji z podmiotami publicznymi w relacji z innymi podmiotami publicznymi oraz podmiotami niepublicznymi, w tym z osobami fizycznymi. Mianowicie wymienione regulacje stanowią o tym, że za doręczenie odpisu tytułu wykonawczego otrzymanego przez organ egzekucyjny przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego albo z użyciem środków komunikacji elektronicznej uznaje się doręczenie tytułu wykonawczego w postaci elektronicznej, jeżeli takie doręczenie umożliwia zapoznanie się z treścią tytułu wykonawczego, a gdy nie jest to możliwe – w postaci papierowej. Przepis ten ma odpowiednie zastosowanie również do innych dokumentów sporządzanych w postępowaniu egzekucyjnym. Na korzyści wynikające z tych rozwiązań polski ustawodawca kazał jednak poczekać, gdyż w większości sektorów przepisy ustawy o doręczeniach elektronicznych oraz przewidziane w związku z jej uchwaleniem zmiany w innych regulacjach prawnych miały wejść w życie 5 października 2022 r., w przypadku agencji wykonawczych, instytucji gospodarki budżetowej, państwowych funduszy celowych, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, uczelni publicznych, Polskiej Akademii Nauk i tworzonych przez nią jednostek organizacyjnych, państwowych i samorządowych instytucji kultury, innych państwowych lub samorządowych osób prawnych utworzonych na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych – 1 stycznia 2023 r.; w przypadku jednostek samorządu terytorialnego i ich związków oraz związków metropolitalnych oraz samorządowych zakładów budżetowych – 1 stycznia 2024 r.; hybrydowo – 1 października 2029 r.; w odniesieniu do sądów i trybunałów, komorników, prokuratury, organów ścigania, służby więziennej – dopiero 1 października 2029 r.,

³⁷ *Ibidem*, art. 26 § 5.

³⁸ M. Masternak, *Pojęcie egzekucji administracyjnej oraz administracyjnego postępowania egzekucyjnego*, [w:] *Administracyjne postępowanie egzekucyjne. Na 50-lecie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji*, S. Fundowicz, P. Możyłowski (red.), Radom 2017, s. 21, 23.

a w przypadku podmiotów publicznych innych niż wyżej wymienione – 1 stycznia 2025 r.³⁹ Tymczasem instytucja doręczeń w administracyjnym postępowaniu egzekucyjnym ma istotne znaczenie dla prawidłowego toku tej procedury, jak również ochrony praw uczestników w postępowaniu, i jest wyrazem realizacji najważniejszych zasad tego postępowania⁴⁰, takich jak choćby wspomnianej na wstępie zasady celowości.

3. Elektroniczny obieg dokumentów przy zbiegu egzekucji

Zbieg egzekucji oznacza sytuację, w której do tego samego prawa lub rzeczy i przeciwko temu samemu zobowiązanemu skierowane są co najmniej dwie egzekucje, np. zarówno egzekucja administracyjna, jak i sądowa, lub co najmniej dwa odrębne administracyjne postępowania egzekucyjne⁴¹. W obecnym stanie prawnym w przypadku wystąpienia tak rozumianego zbiegu egzekucji następuje jego rozstrzygnięcie z mocy samej ustawy. Jak przyjął bowiem ustawodawca w art. 62 § 1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym, egzekucja z danej rzeczy albo prawa majątkowego, co do których nastąpił zbieg, powinna zostać przeprowadzona łącznie odpowiednio przez sądowy albo administracyjny organ egzekucyjny, który jako pierwszy dokonał zajęcia, a w przypadku braku możliwości ustalenia tego pierwszeństwa – przez ten organ, który dokonał zajęcia na poczet należności w wyższej kwocie⁴². W ten sposób rozstrzygnięcie zbiegu egzekucji następuje niejako automatycznie bez konieczności przeprowadzania „rozbudowanego postępowania w tym przedmiocie, którego szczytem byłoby wydanie przez sąd bądź przez referendarza sądowego postanowienia rozstrzygającego o tym, który organ egzekucyjny ma dalej prowadzić łącznie obie egzekucje”⁴³. Automatyczne rozstrzygnięcie zbiegu jest integralnie związane z informatyzacją czynności dokonywanych przez organy egzekucyjne prowadzące postępowania pozostające w zbiegu, w tym czynności związane z obiegiem dokumentacji. W przypadku gdy łączne prowadzenie egzekucji będzie należeć do sądowego organu egzekucyjnego, administracyjny organ egzekucyjny będzie zobligowany do podjęcia następujących czynności:

³⁹ Ustawa z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach..., art. 166.

⁴⁰ Podobnie na ten temat informatyzacji sądowego postępowania egzekucyjnego: M. Janus, *Wybrane zagadnienia informatyzacji sądowego postępowania egzekucyjnego. Elektroniczna komunikacja sądowych organów egzekucyjnych z administracyjnymi organami egzekucyjnymi i podatkowymi oraz bankami*, „Prawo Mediów Elektronicznych” 2022, nr 3, s. 11.

⁴¹ Ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym..., art. 62 § 1.

⁴² Podobna regulacja przewidziana została w art. 773 § 1 Ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, t.j. Dz.U. 2021, poz. 1805, z późn. zm.

⁴³ J. Olszanowski, W. Piątek, *Komentarz do art. 62, [w:] Postępowanie egzekucyjne w administracji...*

- 1) sporządzenia i przekazania sądowemu organowi egzekucyjnemu odpisu tytułu wykonawczego z oznaczeniem celu, któremu ma służyć, dokumentu zajęcia oraz innych dokumentów niezbędnych do prawidłowego przeprowadzenia egzekucji administracyjnej; administracyjny organ egzekucyjny opatruje ów odpis tytułu wykonawczego adnotacją o wysokości należnych kosztów egzekucyjnych powstałych w postępowaniu egzekucyjnym, w którym powstał zbieg, oraz zakresie, w jakim należność została zaspokojona;
- 2) zwrotu wierzycielowi niewykorzystanej zaliczki;
- 3) przekazania sądowemu organowi egzekucyjnemu kwoty uzyskanej wskutek zajęcia rzeczy albo prawa majątkowego, do których nastąpił zbieg egzekucji administracyjnej i sądowej, w przypadku gdy kwoty te nie zostały wypłacone wierzycielowi przed przekazaniem sądowemu organowi egzekucyjnemu odpisów, o których mowa w pkt 1;
- 4) zawiadomienia zobowiązanego lub dłużnika zajętej wierzytelności o przekazaniu egzekucji sądowemu organowi egzekucyjnemu i umorzeniu opłaty za czynność egzekucyjną dokonaną w egzekucji, w której wystąpił zbieg⁴⁴.

Obieg dokumentów między administracyjnym a sądowym organem egzekucyjnym w przypadku wystąpienia zbiegu w założeniu ustawodawcy będzie miał miejsce z użyciem środków komunikacji elektronicznej i ta forma doręczeń od 8 września 2016 r. jest traktowana jako forma podstawowa. Natomiast jeżeli doręczenie za pomocą środków komunikacji elektronicznej stałoby się niemożliwe z przyczyn technicznych, wówczas w czasie niezbędnym do przywrócenia ich funkcjonowania dopuszczalne jest dokonywanie doręczeń w postaci papierowej⁴⁵. W stanie prawnym obowiązującym przed wejściem w życie tego rozwiązania sądowy organ egzekucyjny (komornik) w przypadku zbiegu przekazywał całość dokumentacji związanej z prowadzonym postępowaniem w formie papierowej właściwemu organowi administracyjnemu. Podobna procedura miała zastosowanie w przypadku przejęcia łącznego prowadzenia egzekucji administracyjnej i sądowej przez komornika. Nowe rozwiązania prawne polegają m.in. na wprowadzeniu nowego typu dokumentu, tzw. adnotacji, która jest swego rodzaju kompletem informacji o sprawie w przypadku wystąpienia zbiegu, niezbędnych do łącznego prowadzenia egzekucji do rzeczy albo prawa majątkowego. Adnotacja ta zawiera: dane organu egzekucyjnego przekazującego egzekucję do rzeczy albo prawa majątkowego; organu egzekucyjnego albo komornika sądowego, do którego jest przekazywana egzekucja do rzeczy albo prawa majątkowego; zobowiązanego, współ-

⁴⁴ Ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym..., art. 62b.

⁴⁵ *Ibidem*, art. 63a § 1.

nika, jeżeli tytuł wykonawczy dotyczy należności spółki nieposiadającej osobowości prawnej; zarządcy przedsiębiorstwa w spadku albo przedstawiciela ustawowego zobowiązanego, opiekuna albo kuratora zobowiązanego, jeżeli dla zobowiązanego została ustanowiona opieka bądź kuratela; podmiotu odpowiedzialnego solidarnie; podmiotu odpowiedzialnego majątkiem wspólnym; podmiotu, na który zostało przeniesione prawo własności rzeczy lub inne prawo majątkowe obciążone zastawem skarbowym lub hipoteką przymusową zabezpieczającymi należność pieniężną i odsetki z tytułu niezapłacenia jej w terminie; wierzyciela; pełnomocników wspomnianych podmiotów, jeżeli zostali ustanowieni; podmiotu, na którego rachunek bankowy ma być przekazana kwota uzyskana w egzekucji, w przypadku gdy kwota ta nie podlega przekazaniu wierzycielowi; numer tytułu wykonawczego i datę jego wystawienia; oznaczenie, numer i datę sporządzenia dokumentu stanowiącego podstawę zastosowania środka egzekucyjnego; datę dokonania zajęcia rzeczy albo prawa majątkowego; określenie zajętej rzeczy albo prawa majątkowego; stawkę odsetek z tytułu niezapłacenia należności pieniężnej w terminie; wysokość kwoty uzyskanej wskutek zajęcia rzeczy albo prawa majątkowego, do których nastąpił zbieg egzekucji, oraz data jej uzyskania, w przypadku gdy kwota ta nie została wypłacona wierzycielowi przed przekazaniem adnotacji w sprawie zbiegu; informację: o zwolnieniu wierzyciela z kosztów egzekucyjnych z mocy ustawy, wstrzymaniu czynności egzekucyjnej bądź wstrzymaniu albo zawieszeniu postępowania egzekucyjnego, zabezpieczeniu dochodzonego obowiązku hipoteką lub zastawem – ze wskazaniem numeru tytułu wykonawczego, którego okoliczności te dotyczą; o numerze tytułu wykonawczego; datę sporządzenia adnotacji w sprawie zbiegu⁴⁶. Adnotacja przyjmuje postać ustandaryzowanego pisma, przekazywanego w postaci dokumentu XML⁴⁷, jednego z najbardziej uniwersalnych i popularnych języków przeznaczonych do reprezentowania danych. Od 2 stycznia 2023 r. w zależności od tego, jaki organ administracji publicznej będzie występował w roli administracyjnego organu egzekucyjnego, doręczeń:

- 1) pomiędzy organami egzekucyjnymi oraz pomiędzy organem egzekucyjnym niebędącym naczelnikiem urzędu skarbowego a komornikiem sądowym dokonuje się z wykorzystaniem publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego w rozumieniu art. 2 pkt 8 ustawy o doręczeniach elektronicznych, czyli usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego, o której mowa w art. 3 pkt 36

⁴⁶ Rozporządzenie Ministra Finansów z 16 grudnia 2022 r. w sprawie adnotacji w sprawie zbiegu egzekucji oraz dokonywania doręczeń przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego albo z użyciem środków komunikacji elektronicznej pomiędzy organami egzekucyjnymi oraz pomiędzy organem egzekucyjnym a komornikiem sądowym, Dz.U 2023, poz. 2, § 2.

⁴⁷ *Ibidem*, § 4.

rozporządzenia 910/2014⁴⁸, świadczonej przez operatora wyznaczonego; w tym miejscu należy nadmienić, iż jest to usługa umożliwiająca przesłanie danych między stronami trzecimi drogą elektroniczną i zapewniająca dowody związane z posługiwaniem się przesyłanymi danymi, w tym dowód wysłania i otrzymania danych, oraz chroniąca przesyłane dane przed ryzykiem utraty, kradzieży, uszkodzenia lub jakiegokolwiek nieupoważnionej zmiany;

- 2) organ egzekucyjny będący naczelnikiem urzędu skarbowego dokonuje komornikowi sądowemu za pośrednictwem konta w e-Urzędzie Skarbowym⁴⁹.

Wcześniej, przed 2 stycznia 2023 r., doręczenia z użyciem środków komunikacji elektronicznej pomiędzy organami egzekucyjnymi dokonywane były na elektroniczną skrzynkę podawczą. Jeżeli na stronie podmiotowej w Biuletynie Informacji Publicznej organu egzekucyjnego została wskazana skrytka funkcjonująca w ramach elektronicznej skrzynki podawczej przeznaczona do doręczeń w przypadku wystąpienia zbiegu egzekucji, wymienionych doręczeń dokonywano przy użyciu tej skrytki. Administracyjny organ egzekucyjny dokonywał doręczeń komornikowi sądowemu z użyciem środków komunikacji elektronicznej na adres elektroniczny na ePUAP powiązany z kontem komornika sądowego na tej platformie, a komornik sądowy dokonywał doręczeń z użyciem środków komunikacji elektronicznej, wykorzystując konto komornika na ePUAP⁵⁰.

Ewolucja rozwiązań teleinformatycznych w zakresie dokonywania doręczeń pomiędzy organami egzekucyjnymi w przypadku wystąpienia zbiegu bezsprzecznie przyczyniła się do przyspieszenia i usprawnienia postępowań egzekucyjnych. Jednakże ograniczenie się jedynie do tych rozwiązań natury technicznej byłoby niewystarczające bez jednoczesnego wprowadzenia zmian natury proceduralnej. Należy bowiem w tym miejscu zaznaczyć, że w obecnym stanie prawnym wystąpienie zbiegu egzekucji nie jest traktowane już przez prawodawcę jako przejściowa przeszkoda w prowadzeniu postępowania i przesłanka wstrzymania czynności egzekucyjnych, czyli zastosowania instytucji procesowej, która *de facto* wydłużała postępowanie. Przed 8 września 2016 r. przepisy prawa obligowały organ egzekucyjny w każdym przypadku zbiegu egzekucji administracyjnej i egzekucji sądowej do wstrzymania czynności egzekucyj-

⁴⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE, Dz.Urz. UE 2014, L 257/73.

⁴⁹ Rozporządzenie Ministra Finansów z 16 grudnia 2022 r. w sprawie adnotacji..., § 4-5.

⁵⁰ Rozporządzenie Ministra Finansów z 30 lipca 2020 r. w sprawie adnotacji w sprawie zbiegu egzekucji oraz dokonywania doręczeń z użyciem środków komunikacji elektronicznej pomiędzy organami egzekucyjnymi oraz pomiędzy organem egzekucyjnym a komornikiem sądowym, Dz.U. 2020, poz. 1323, § 4-5.

nych i przekazania dokumentacji z egzekucji administracyjnej sądowi rejonowemu zgodnie z przepisami Kodeksu postępowania cywilnego⁵¹. Wstrzymanie czynności egzekucyjnych oznaczało ich faktyczne niewykonywanie do momentu podjęcia przez sąd decyzji wskazującej organ kompetentny do przejęcia łącznego prowadzenia egzekucji w zbiegu⁵², a w rezultacie skutkowało przewlekłością samego administracyjnego postępowania egzekucyjnego oraz pogorszeniem sprawności i skuteczności egzekucji administracyjnej⁵³. Nowe rozwiązanie prawne przyjęte w przypadku wystąpienia zbiegu egzekucji administracyjnej i sądowej eliminuje również konieczność podejmowania dodatkowych czynności, które były przewidziane w poprzednim stanie prawnym, gdy dochodziło do przejęcia egzekucji administracyjnej przez komornika, a mianowicie konieczność opatrzenia administracyjnego tytułu wykonawczego sądową klauzulą wykonalności. Jak zauważa Piotr Przybysz, „podobnie nie jest konieczne wystawienie administracyjnego tytułu wykonawczego na cywilnoprawne należności dochodzone wcześniej w drodze egzekucji sądowej, a następnie przekazane administracyjnemu organowi egzekucyjnemu do dalszej egzekucji”⁵⁴.

Podobne kryteria rozwiązywania zbiegu zostały przyjęte w przypadku zbiegu egzekucji administracyjnych. Kryterium podstawowym do ustalenia, który z organów będzie kompetentny do łącznego prowadzenia egzekucji administracyjnych z rzeczy lub prawa objętego zbiegiem egzekucji, jest pierwszeństwo dokonania zajęcia, a w razie niemożności ustalenia tego pierwszeństwa – dokonanie zajęcia na poczet należności w wyższej kwocie. W poprzednim stanie prawnym organem właściwym, który zawsze przejmował postępowania pozostające w zbiegu, był naczelnik urzędu skarbowego, czyli organ o najszerszych kompetencjach w zakresie stosowania środków egzekucyjnych. Zgodnie z art. 19 § 1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji naczelnik urzędu skarbowego jest jedynym organem egzekucyjnym, który może stosować wszystkie środki egzekucyjne w zakresie dochodzenia należności pieniężnych, natomiast inne organy występujące w roli organów egzekucyjnych mają ograniczone kompetencje w tym sensie, że mogą stosować tylko wybrane środki egzekucyjne. Wątpliwości zatem budzi zrezygnowanie przez ustawodawcę z poprzedniego rozwiązania, które sprzyjało podwyższeniu efektywności i skuteczności egzekucji.

⁵¹ P. Przybysz, *Postępowanie egzekucyjne w administracji. Komentarz*, wyd. 8, Warszawa 2018, s. 363, *Komentarze*.

⁵² E. Streit, *Zbieg egzekucji sądowej i administracyjnej*, [w:] J.J. Skoczylas, D.P. Kała, P. Potakowski, *Ogólnopolski Zjazd Cywilistów Studentów. 45 lat kodeksów cywilnych. Materiały pokonferencyjne*, Lublin 2009, s. 226. Zob. na ten temat: Uchwała SN z 21.02.2003 r., III CZP 89/02, Legalis.

⁵³ Z. Knypl, Z. Merchel, *Nowy komentarz do ustawy o komornikach sądowych i egzekucji*, Sopot 2010, s. 86.

⁵⁴ P. Przybysz, *Postępowanie egzekucyjne w administracji...*, s. 364-365.

4. Informatyzacja czynności zajęcia i stosowania środków egzekucyjnych

Czynności zajęcia rozpoczynające etap egzekucji administracyjnej zostały wskazane w art. 67 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Zgodnie z tym przepisem podstawę zastosowania środka egzekucyjnego należności pieniężnych stanowi zawiadomienie o zajęciu prawa majątkowego zobowiązanego u dłużnika zajętej wierzytelności albo podmiotu prowadzącego rejestr akcjonariuszy, protokół zajęcia prawa majątkowego, protokół zajęcia i odbioru ruchomości bądź protokół odbioru dokumentu. Zawiadomienia o zajęciu i inne pisma w ramach stosowanego środka egzekucyjnego mogą być doręczane przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego albo z użyciem środków komunikacji elektronicznej. W tym zakresie znajdują zastosowanie rozwiązania opisywane wcześniej, a wynikające z przepisów § 4 i § 5 Rozporządzenia Ministra Finansów z 16 grudnia 2022 r. w sprawie adnotacji w sprawie zbiegu egzekucji oraz dokonywania doręczeń przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego albo z użyciem środków komunikacji elektronicznej pomiędzy organami egzekucyjnymi oraz pomiędzy organem egzekucyjnym a komornikiem sądowym. Jak zauważa się w piśmiennictwie, zarówno zawiadomienie, jak i inne pisma stanowiące czynności zajęcia doręczane z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego albo z użyciem środków komunikacji elektronicznej nie muszą posiadać „układu graficznego identycznego lub zbliżonego do układu graficznego wzoru zawiadomienia na piśmie ustalonego przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych. Zawiadomienie takie winno natomiast zawierać elementy wskazane w art. 67 § 2, z zastrzeżeniem art. 67 § 2a”⁵⁵.

Informatyczna modernizacja dotknęła również niektórych środków egzekucyjnych. Na uwagę zasługują w szczególności rozwiązania przyjęte w przypadku prowadzenia egzekucji należności pieniężnych. W przypadku egzekucji z pieniędzy umożliwiono regulowanie egzekwowanych należności bezgotówkowo, np. za pomocą terminali płatniczych. Zgodnie z art. 67e § 1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji zapłaty należności pieniężnej, odsetek z tytułu niezapłacenia jej w terminie, kosztów upomnienia i kosztów egzekucyjnych wobec organu egzekucyjnego można dokonać gotówką lub bezgotówkowo, przy czym zapłaty w formie bezgotówkowej można dokonać w siedzibie organu egzekucyjnego, jeżeli po stronie tego organu istnieją ku temu odpowiednie warunki techniczne. Tak rozumiana zapłata organowi egzekucyjnemu nie stanowi egzekucji z pieniędzy. Od strony proceduralnej do zapłaty w formach gotówkowej i bezgotówkowej stosuje się jednak odpowiednio przepisy o egzekucji z pieniędzy. W przypadku zapłaty gotówką na uiszczonej w ten sposób

⁵⁵ *Ibidem*, s. 410.

należność pieniężną, odsetki z tytułu niezapłacenia jej w terminie, koszty upomnienia i koszty egzekucyjne niezwłocznie wystawia się pokwitowanie pobrania, czyli dokument zawierający: podstawę prawną pobrania, oznaczenie organu egzekucyjnego, numer tytułu wykonawczego, serię i numer pokwitowania pobrania, imię i nazwisko lub nazwę zobowiązanego, kwotę pobrania, imię, nazwisko i stanowisko służbowe pracownika obsługującego organ egzekucyjny i wystawiającego pokwitowanie pobrania, datę wystawienia pokwitowania pobrania oraz podpis zobowiązanego⁵⁶. Sporządzone pokwitowanie pobrania należności pieniężnej, odsetek z tytułu niezapłacenia jej w terminie i kosztów upomnienia wywiera ten sam skutek prawny co pokwitowanie dokonane przez wierzyciela. Za pokwitowaną należność pieniężną, odsetki z tytułu niezapłacenia jej w terminie i koszty upomnienia organ egzekucyjny ponosi odpowiedzialność wobec wierzyciela. W przypadku zapłaty bezgotówkowej przy użyciu terminala płatniczego stosuje się odpowiednio przepisy art. 71e § 1, § 2 pkt 1-3, 5, 6 i 8 oraz § 5 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. W takim przypadku wystawione pokwitowanie pobrania zawiera jedynie: podstawę prawną pobrania, oznaczenie organu egzekucyjnego, numer tytułu wykonawczego, imię i nazwisko lub nazwę zobowiązanego, kwotę pobrania oraz datę wystawienia pokwitowania pobrania. Przepisy w obecnym brzmieniu dopuszczają możliwość dokonania zapłaty przez podmiot inny niż zobowiązany, dlatego w przypadku zapłaty przez taki podmiot pokwitowanie pobrania będzie zawierać również odpowiednio imię i nazwisko albo nazwę podmiotu dokonującego zapłaty. Nie wymaga się wówczas na pokwitowaniu podpisu zobowiązanego.

Informatyzacja administracyjnego postępowania egzekucyjnego polega również na możliwości sprzedaży zajętych składników majątkowych z wykorzystaniem technik teleinformatycznych, czego przykładem jest możliwość dokonania sprzedaży w drodze licytacji elektronicznej – organ egzekucyjny upoważniony jest do przeprowadzenia aukcji przy pomocy wybranego przez siebie systemu teleinformatycznego w oparciu o zasady określone w regulaminie podmiotu, do którego system ten należy⁵⁷. Licytacja elektroniczna nie ma zastosowania do zajętych ruchomości, których sprzedaż wymaga zezwolenia, koncesji albo jest działalnością regulowaną; w takim przypadku organ egzekucyjny przekazuje te składniki majątkowe do sprzedaży podmiotowi posiadającemu takie zezwolenie, koncesję albo spełniającemu warunki wymagane prawem do wykonywania działalności regulowanej lub sprzedaje ją temu podmiotowi. Podobnie

⁵⁶ Ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym..., art. 67f § 1 pkt 1 w zw. z art. 71e § 1 i § 2.

⁵⁷ *Ibidem*, art. 107e § 2.

licytacji elektronicznej nie stosuje się do zajętej ruchomości, której posiadanie jest uzależnione od spełnienia warunku określonego odrębnymi przepisami – w takim przypadku organ egzekucyjny sprzedaje je podmiotowi spełniającemu ten warunek. Szczegółowe warunki dla zastosowania formy sprzedaży z wykorzystaniem rozwiązań teleinformatycznych określa Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z 5 grudnia 2017 r. w sprawie licytacji elektronicznej w postępowaniu egzekucyjnym w administracji⁵⁸. W przypadku zdecydowania się na formę licytacji elektronicznej organ egzekucyjny jest zobligowany zawiadomić zobowiązanego o zamiarze sprzedaży zajętej ruchomości w licytacji elektronicznej, ze wskazaniem podmiotu prowadzącego system teleinformatyczny, przy pomocy którego zostanie przeprowadzona licytacja. Zastosowanie licytacji elektronicznej skutkuje przyspieszeniem sprzedaży zajętych składników majątkowych w porównaniu ze sprzedażą bez zastosowania takich technologii, ponieważ zazwyczaj sprzedaży tradycyjnej dokonuje się nie wcześniej niż siódmego dnia od daty zajęcia, chyba że zachodzą przypadki przewidziane w art. 104 § 2 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Tymczasem w przypadku zastosowania licytacji elektronicznej organ egzekucyjny podejmuje czynności zmierzające do sprzedaży ruchomości w trybie licytacji elektronicznej nie wcześniej niż w terminie trzech dni od dnia doręczenia zawiadomienia zobowiązanego, a sama licytacja elektroniczna trwa nie krócej niż siedem dni od dnia jej rozpoczęcia. Należy zauważyć, że warunkiem udziału w licytacji elektronicznej jest posiadanie konta w systemie teleinformatycznym, które zakłada użytkownik. Zakładając takie konto, użytkownik działający we własnym imieniu wskazuje swoje dane, tj.: imię i nazwisko, numer PESEL, o ile został mu nadany, a w przypadku osoby nieposiadającej numeru PESEL – nazwę dokumentu potwierdzającego tożsamość, jego serię, numer oraz nazwę państwa, w którym wydano ten dokument, adres zamieszkania, adres elektroniczny. W przypadku użytkownika działającego w imieniu posiadacza będącego innym podmiotem niż osoba fizyczna wskazuje on firmę albo nazwę, adres siedziby oraz adres elektroniczny posiadacza konta, dane użytkownika uprawnionego do działania w systemie teleinformatycznym w imieniu posiadacza: imię i nazwisko, numer PESEL, o ile został nadany, a w przypadku osoby nieposiadającej numeru PESEL – nazwę dokumentu potwierdzającego tożsamość, jego serię, numer oraz nazwę państwa, w którym wydano ten dokument, adres zamieszkania oraz podstawę umocowania użytkownika do działania w imieniu

⁵⁸ Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z 5 grudnia 2017 r. w sprawie licytacji elektronicznej w postępowaniu egzekucyjnym w administracji, Dz.U. 2017, poz. 2304.

posiadacza⁵⁹. Dostęp do systemu teleinformatycznego, przy pomocy którego jest prowadzona licytacja elektroniczna, następuje po:

- 1) uwierzytelnieniu użytkownika w systemie;
- 2) zapoznaniu się przez użytkownika z regulaminem systemu i po zaakceptowaniu tego regulaminu przez użytkownika.

Przedmiotowe uwierzytelnienie wymaga użycia danych weryfikowanych za pomocą kwalifikowanego certyfikatu podpisu elektronicznego lub profilu zaufanego ePUAP albo potwierdzenia w systemie teleinformatycznym tożsamości osoby, która założyła konto przez organ egzekucyjny. Korzystanie z dostępu do systemu teleinformatycznego wymaga, jak w przypadku wielu podobnych rozwiązań, zalogowania użytkownika na konto w tym systemie. W celu zapewnienia prawidłowego przebiegu licytacji prowadząca przewidziała, iż dopuszczenie do niej organ egzekucyjny potwierdza w systemie teleinformatycznym. Funkcjonalności systemu teleinformatycznego są wykorzystywane również w przypadku zawieszenia dostępu bądź jego wygaśnięcia. Natomiast udział w licytacji elektronicznej jest realizowany za pomocą formularza umożliwiającego wprowadzenie danych. Taki formularz jest udostępniany za pomocą oprogramowania interfejsowego, umożliwiającego dostęp do konta w systemie teleinformatycznym, a samo oprogramowanie jest udostępniane na stronie internetowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych. Z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego dokonuje się obwieszczenia o licytacji elektronicznej, jak również ustala się terminy jej rozpoczęcia i zakończenia, zawiadamiania uczestników licytacji elektronicznej o niedojściu do skutku licytacji elektronicznej, o wstrzymaniu sprzedaży ruchomości w drodze licytacji publicznej, wstrzymaniu, zawieszeniu, umorzeniu postępowania egzekucyjnego bądź jego zakończeniu na skutek wyegzekwowania obowiązku. Przy pomocy systemu organ egzekucyjny udziela również przybicia uczestnikowi licytacji elektronicznej oferującemu najwyższą cenę w terminie zakończenia licytacji elektronicznej⁶⁰. Jak wynika zatem z opisywanych regulacji prawnych, w przypadku zdecydowania się przez organ egzekucyjny na formę licytacji elektronicznej wybrany system teleinformatyczny pozwala nie tylko na sprawne i szybkie przeprowadzenie tej części egzekucji administracyjnej, ale również na przeprowadzenie samego postępowania, jeżeli sprzedaż nie dojdzie do skutku; jest to również wygodne narzędzie do zapewnienia sprawnej komunikacji między organem egzekucyjnym a zobowiązanym i uczestnikami licytacji.

⁵⁹ *Ibidem*, § 4.

⁶⁰ *Ibidem*, § 12-14.

5. Podsumowanie

Zaprezentowane w niniejszym opracowaniu rozwiązania teleinformatyczne na płaszczyźnie administracyjnego postępowania egzekucyjnego i egzekucji administracyjnej utwierdzają w przekonaniu o słuszności oraz konieczności ich wprowadzenia i stosowania. Bezspornie bowiem skracają one czas trwania wymienionej procedury i podejmowanych w jej ramach czynności procesowych, tym samym przyczyniając się do zrealizowania zasadniczego celu, którym jest wykonanie przez zobowiązanego ciążącego na nim obowiązku publicznoprawnego. Jak pokazuje praktyka, rozwój technologii pociąga za sobą konieczność wdrażania nowych rozwiązań teleinformatycznych również na gruncie administracyjnego postępowania egzekucyjnego, a sama informatyzacja tego postępowania stanowi swego rodzaju proces.

Zaprezentowane w niniejszym opracowaniu najistotniejsze w kontekście skuteczności postępowania i egzekucji administracyjnej przykłady zastosowania technologii teleinformatycznych są ważne i niezbędne, jednak same w sobie okazałyby się niewystarczające bez równoczesnego przeprowadzenia zmian merytorycznych i proceduralnych, polegających na nowym ukształtowaniu stosunków procesowych między organem prowadzącym postępowanie a jego uczestnikami. Z tych powodów wprowadzenie rozwiązań teleinformatycznych do administracyjnego postępowania egzekucyjnego należy ocenić jako fundamentalne dla modernizacji tej procedury, jednak stosowanie samych technologii ma przede wszystkim charakter funkcjonalny, subsydiarny dla całego postępowania i jego celu.

Bibliografia

- Czartoryska M., *E-TW i dedykowany system teleinformatyczny*, <https://govakademia.pl/e-tw-i-dedykowany-system-teleinformatyczny/>.
- Dembczyńska J. et al., *Praktyka administracyjnego postępowania egzekucyjnego*, Wrocław 2009, *Administracja Publiczna. Biblioteka*.
- E-TW – elektroniczna droga tytułu wykonawczego*, <https://egzekutywni.pl/etw---elektroniczna-droga-tytułu-wykonawczego>.
- Informacje w sprawie Systemu Elektronicznych Tytułów Wykonawczych, www.is-szczecin.pl/egzadm/inf_stronyinstrukcji/system_eTW.php.
- Janus M., *Wybrane zagadnienia informatyzacji sądowego postępowania egzekucyjnego. Elektroniczna komunikacja sądowych organów egzekucyjnych z administracyjnymi organami egzekucyjnymi i podatkowymi oraz bankami*, „Prawo Mediów Elektronicznych” 2022, nr 3, s. 11-21, <https://doi.org/10.34616/145495>.
- Knypl Z., Merchel Z., *Nowy komentarz do ustawy o komornikach sądowych i egzekucji*, Sopot 2010.

- Kożuch P., *Najnowsze zmiany ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji*, „Studia Prawa Publicznego” 2018, nr 2(14), s. 121-145, <https://doi.org/10.14746/stpp.2016.2.14.5>.
- Masternak M., *Pojęcie egzekucji administracyjnej oraz administracyjnego postępowania egzekucyjnego*, [w:] *Administracyjne postępowanie egzekucyjne. Na 50-lecie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji*, S. Fundowicz, P. Możyłowski (red.), Radom 2017, s. 21-23.
- Nodzak A., *Obowiązek prowadzenia egzekucji administracyjnej po nowelizacji z 2019 r.*, „Studia Prawnicze KUL” 2022, nr 2(90), s. 55-70, <https://doi.org/10.31743/sp.12296>.
- Postępowanie egzekucyjne w administracji. Komentarz*, R. Hauser, M. Wierzbowski (red.), wyd. 10, Warszawa 2021, *Duże Komentarze Becka*.
- Przybysz P., *Postępowanie egzekucyjne w administracji. Komentarz*, wyd. 8, Warszawa 2018, *Komentarze*.
- Rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji oraz niektórych innych ustaw, druk sejmowy VIII kadencji nr 3753, <https://www.sejm.gov.pl/Sejm8.nsf/druk.xsp?nr=3753>.
- Streit E., *Zbieg egzekucji sądowej i administracyjnej*, [w:] J.J. Skoczylas, D.P. Koła, P. Potkowski, *Ogólnopolski Zjazd Cywilistów Studentów. 45 lat kodeksów cywilnych. Materiały pokonferencyjne*, Lublin 2009, s. 219-230.
- Uzasadnienie projektu ustawy o zmianie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji oraz niektórych innych ustaw, druk nr 3050, <https://www.sejm.gov.pl/sejm8.nsf/druk.xsp?nr=3050>.

Niniejsza monografia powstała jako trzecia w serii Krakow Jean Monnet Research Papers w ramach realizowanego przez Katedrę Prawa Europejskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego projektu Jean Monnet Module pt. „E-administracja — europejskie wyzwania dla administracji publicznej w państwach członkowskich UE i krajach partnerskich/eGovEU+”.

Przedstawia ona analizę wdrożenia i funkcjonowania cyfrowych usług publicznych w Polsce i w Europie ze szczególnym uwzględnieniem związanych z tym wyzwań. Dotyczą one m.in. rozwoju infrastruktury teleinformatycznej, zapobiegania wykluczeniu cyfrowemu oraz zapewniania ochrony prywatności i bezpieczeństwa obywatelom.

Książka adresowana jest do badaczy zajmujących się administracją, prawem administracyjnym i europejskim oraz do praktyków w wymienionych dziedzinach. Mamy nadzieję, że publikacja poszerzy wiedzę czytelników na temat cyfryzacji usług publicznych oraz zachęci środowisko naukowe do dalszych badań w tym zakresie.

This monograph is the third in the Krakow series of Jean Monnet Research Papers and was written as part of the Jean Monnet Module project, carried out by the Chair of European Law at the Jagiellonian University, “E-government — European Challenges for Public Administration in EU Member States and Partner Countries/eGovEU+.”

The book presents an analysis of the implementation and functioning of digital public services in Poland and Europe with a particular focus on the challenges involved. These include the development of ICT infrastructure, preventing digital exclusion and ensuring privacy and security of citizens.

The monograph is addressed to researchers in administration, administrative and European law as well as to practitioners in the mentioned fields. We hope the publication will broaden the readers' knowledge of the digitization of public services and encourage the scientific community to further research in this area.

<https://akademicka.pl>

